

Opuštění dvouprocentního inflačního cíle?

svobodny-svet.cz/opusteni-dvouprocentniho-inflacniho-cile

19. ledna 2023

BAWERK.EU

Začíná se nám tu zmaňat snaha o opuštění dvouprocentního inflačního cíle a jeho nahrazení cílováním cenové inflace s vyšší hodnotou. Tři, čtyři, pět i více procent je prý tou pravou hodnotou. Každý kdo má nějaké peníze by měl míti tedy oči na stopkách.

Profesor Milan Sojka k historii cílování cenové inflace napsal: „Od začátku 90. let 20. století přibývá zemí, které používají různé formy cílování inflace ve spojení s postavením centrální banky jako nezávislé instituce sledující měnové cíle. Cílem je co nejdůvěryhodnější a co nejtransparentnější chování centrální banky. Proto je cílování inflace většinou spojeno s veřejným vyhlášením střednědobého inflačního cíle či koridoru v numerickém vyjádření. Podle ‚nového konsensu‘ je žádoucí dosažení velmi nízké míry

inflace, nejlépe v rozmezí 1 % až 3 %.“ ČNB a ECB explicitně cílí inflaci od roku 1992 a Federální rezervní systém ji cíluje implicitně od 90. let 20. století. (1)

Ryan McMaken z amerického Misesova institutu k tomu píše, že již slyšíme volání po tom, aby Federální rezervní systém (Fed čili americká centrální banka) opustil dvouprocentní inflační cíl a místo toho se chopil trvale vyšší míry inflace. Například ekonom Bank of America Ethan Harris navrhl, aby bylo dvouprocentní cílování inflace u spotřebitelských cen (CPI) zvýšeno. Podobně se vyjadřují jak mocné noviny Wall Street Journal, tak ekonomické think-tanky. McMaken k tomu dodává: „Harrisův komentář pro Bank of America pomáhá odhalit to, jak je Wall Street spokojený s vyšší cenovou inflací. Harris začal svoje tvrzení tím, že ‚zde není nic zvláštního ohledně 2 % než ta skutečnost, že je to oficiálním standardem v mnoha zemích.‘ Harris má pravdu, ale jeho záměry, proč tak činní jsou nešťastné. Harris pouze poukazuje na arbitrární charakter dvouprocentního standardu, aby volal po více aktivistickém Federálním rezervním systému. Harris tvrdí ‚Jsou důkazy, že trvalá 4% inflace uvaluje velmi malé dodatečné náklady ve srovnání s trvalou 2% inflací. Tak jako tak se ekonomika přizpůsobí... Pravděpodobně by měl být inflační cíl 3 nebo 4 %?‘.“ (2). Harris není samozřejmě sám, třeba pisatel do novin Wall Street Journal Jon Sindreu se také nedávno ptal potom, proč musí býti cenová inflace kolem 2 %. Tvrdil, že důležitá není nízká inflace, ale inflace stabilní. Skutečný problém dle něj plyne z toho, že inflace se zrychlila, ale ne z toho, že je vysoká. Inflace 4 % je dle něj perfektně kompatibilní se zdravou ekonomikou, která se nepřehřívá. Podobně volal po vyšším inflačním cíli i Rooseveltův institut, v němž šéfuje nový keyneisánský ekonom Joseph Stiglitz. Institut chce inflační rozpětí od 2 do 3,5 % při použití PCE deflátoru (deflátor osobních výdajů na spotřebu, ten dnes v USA dosahuje podstatně menších hodnot než index spotřebitelských cen CPI). To je „chytré“, protože cenová inflace sotva dosáhla 3,5 % cíle, když vrcholila bubliny s nemovitostmi v roce 2008. Čili v do ruda rozpálené přehřáté ekonomice by se cenová

inlace mohla vejít do preferovaného rozpětí, což znamená, že monetární restrikce by téměř nikdy nebyla považována za nutnou nebo naléhavou. Přičemž připomeňme to, že ještě v roce 1988 se považovala za cíl nulová inflace (3).

Tyto snahy však nejsou nové, ale sahají déle do minulosti.

Již v roce 2008 ve své knize Návrat ekonomické krize významný keynesiánský ekonom a inflacionista a nositel ceny ve jménu Nobela Paul Krugman poté, co vyložil keynesiánskou hospodářskou politiku na příkladu stagnujícího Japonska, a to proč tato politika selhává (z toho důvodu stojí za to si tuto jeho knihu přečíst) a došel k jednomu řešení – ano správně k vyšší inflaci. V knize píše: „Už dlouho se také prosazuje myšlenkový proud, který učí, že mírná inflace může být dokonce nezbytností, jestliže má monetární politika úspěšně bojovat s recesemi. Přesto museli zastánci inflace odedávna svádět boj s hluboce zakořeněným názorem, že stálé ceny jsou za všech okolností žádoucí, že prohlubovat inflaci znamená vytvářet nebezpečné stimuly. Toto přesvědčení o důležitosti cenové stability [rozuměj ve skutečnosti růst cenové inflace o cca 1-3 %, pozn. autora] se ovšem nezakládá na standardních ekonomických modelech – právě naopak. Obvyklá učebnicová teorie, aplikovaná na nestandardní situaci, v jaké se nacházelo Japonsko, přímo vyzdvihuje inflaci jako přirozené řešení.“ (4). To, že v Japonsku mají velký problém s nízkou porodností a tedy i budoucím zajištěním starobních důchodů, a že tedy běžný Japonec se musí postarat o svůj starobní důchod také sám (a nespoléhat se jen na stát) a musí si tedy na důchod nějak naspořit, pan profesor Krugman nepovažoval tehdy vůbec za důležitou a podstatnou věc. Chudoba cti netratí, si asi řekl. Inflace kolem 2 % je tedy dle pana profesora nízká, jaká je tedy ta správná inflace? 3 %, 4 % nebo 6 %?

Inflace (ať už jde o nárůst množství peněz v oběhu anebo nárůst cen, který je dán nárůstem množství peněz v oběhu) je v podstatě skrytým zdaněním, o němž se nadto ani nehlasovalo. Vede k obohacování jedněch na úkor druhých. Ekonom Ludwig von Mises k tomu trefně

napsal: „Po čem touží obhájci inflace a čemu odporují zastánci dobrých peněz, není v konečném výsledku inflace, jmenovitě samotný nárůst množství peněz, ale spíše důsledky tohoto procesu, při kterém dodatečné peníze vstupují do ekonomického systému a postupně mění ceny a mzdy. Společenské následky inflace jsou dvojí: (A) smysl všech odložených plateb je změněn ve prospěch dlužníků a v neprospěch věřitelů nebo (B) cenové změny nenastávají současně ani ve stejném rozsahu pro všechny jednotlivé komodity a služby. Tak, dokud inflace nedojde plného efektu ohledně cen a mezd, jsou zde v komunitě skupiny, které získávají a skupiny, které ztrácejí. Ty, které získávají, jsou v pozici, ve které prodávají zboží a služby, které nabízejí za vyšší ceny, zatímco pořád ještě platí staré nízké ceny za zboží a služby, které tyto skupiny nakupují. Na druhou stranu, ztrácejí ty skupiny, které musí platit vyšší ceny, zatímco pořád ještě dostávají nízké ceny za své vlastní produkty a služby.“ (5).

Velmi často jako první peníze dostává stát potažmo lidé ve vládě a jejich přátelé a spojenci a banky: „Vždy když vznikají nové peníze, vzniká redistribuce, která je příznivá těm, kteří obdrží nové peníze a utratí je v době, kdy jsou ceny původní, ještě nízké, a která je ke škodě těm, kteří obdrží nové peníze později a vidí ceny růst rychleji, než roste jejich příjem. V našem systému neplnohodnotných peněz (fiat money) mohou být a jsou nové peníze produkovány téměř za nulové náklady. Ti účastníci, kteří jsou v té pozici, že obdrží nové peníze jako první, mají výhodu. Mezi těmito je vláda a finanční systém. Nové peníze jsou obvykle uvedeny na trh ve formě půjček. Ti, kdo obdrží vyšší procento těchto půjček, profitují na účet těch, kteří je neobdrží. Super bohatí mají v tomto ohledu výhodu. Mají lehčí přístup k novým penězům produkováným bankovním systémem ve formě půjček, protože mohou nabídnout kolaterál. Mohou nabídnout nemovitosti jako kolaterál za nové půjčky, užívajíce tyto půjčky k nákupu ještě více nemovitostí nebo akcií, zvedajíce tak ceny. Chudý člověk má více těžkostí při získávání půjčky v normálních časech, protože nevlastní aktiva.... Tak někdo jako George Soros může lehce zavolat svému bankéři a dostat okamžitě půjčku milion dolarů k

nákupu aktiv. Chudý člověk nebo i člověk ze středních vrstev nedostane tuto půjčku ve výši milionu dolarů tak lehce, zvláště když sleduje, jak ceny aktiv rostou a činí ho relativně chudším. Tak náš systém neplnohodnotných peněz je jedním často opomíjeným důvodem pro růst nerovnosti v bohatství.“ (6). Jak je z toho patrné, není to tak, že cenová a peněžní inflace škodí spíše bohatým a chudým spíše neškodí. Spíše je opak pravdou. Tento mýtus zastávaný i mnoha levicově orientovanými lidmi už kdysi dávno kritizoval výše zmíněný Ludwig von Mises. Ten tvrdil, že mnoho lidí vítá inflaci, protože škodí věřitelům a prospívá dlužníkům. A: „Myslí se, že je to opatření pro chudé a proti bohatým. Je překvapující, v jakém rozsahu tradiční pojetí přetrvává i za kompletně jiných podmínek. V jeden čas bohatí byli věřiteli, chudí byli z většiny dlužníky. Leč v časech dluhopisů, obligací, spořitelen, pojištění a sociálního pojištění jsou věci jiné. Bohatí investovali svoje bohatství do továren, obchodních domů, domů, statků a běžných akcií a následně jsou častěji dlužníky než věřiteli. Na druhou stranu chudí – s výjimkou farmářů – jsou mnohem častěji věřiteli než dlužníky. Sledováním politiky proti věřitelům, člověk škodí úsporám mas. Škodí obzvláště středním vrstvám, kvalifikovaným lidem, nadacím a universitám. Každý příjemce sociálního pojištění se také stává obětí politiky proti věřitelům.“ (7). No, není to poprvé a jistě ani naposled, co se (někteří) levičáci shodnou s „vrahy z Wall Streetu“.

Ostatně vezmeme si měnovou reformu z roku 1953 v Československu. Ta připravila řadu lidí také o úspory, i když poněkud jiným způsobem než inflace. Šlo však jen o bohatší lidi? Těžko. Proti měnové reformě se tehdy bouřili zejména dělníci. Stávky vypukly ve 129 závodech a například v Plzni demonstrovalo na 20 tisíc škodováků (8). Možnost úspor u horníků a hutníků, tj. téměř nejlépe placených skupin dělnictva byla už v poslední čtvrtině 19. století kolem 3 000 až 6 000 zlatých za celou kariéru, což tehdy stačilo na založení dobře vybavené živnosti (9). Jistě mnoho z těchto horníků a hutníků ve skutečnosti tehdy nic reálně neuspořilo, ale možnost spořit tu již tehdy i u těchto nižších vrstev byla.

Přechod k vyšší inflaci je spojen, jak již bylo výše uvedeno, s obohacováním jedněch na úkor druhých a obohacuje především stát čili politiky, úředníky a zájmové skupiny a dále banky na úkor ostatních ekonomických subjektů. Tyto subjekty dostávají nově vytvořené peníze jako první (cenová inflace je dána peněžní inflací). Je pravdou, že ekonomické subjekty mají tendenci se adaptovat na inflaci. Ludwig von Mises k tomu napsal, že když se spoléhá na úvěrovou expanzi a inflaci, tak s rostoucími cenami a padajícími reálnými mzdami požadavky odborů získávají nové podněty. (10). Lidé prostě vědí, že ceny rostly dejme tomu třeba o pět procent a počítají s podobným cenovým růstem i nadále a promítají ho do svých požadavků na mzdy, platy, nájmy, příjmy z podnikání apod. Pokud se tedy bude chtít stát a další subjekty obohatit, budou muset dále zvýšit množství peněz v oběhu tak, aby došlo ke zvýšení cenové inflace. Pak však můžou politici a ekonomové začít tvrdit, že zde není nic zvláštního ohledně 4 nebo 5 % než ta skutečnost, že je to oficiálním standardem v mnoha zemích. Existují důkazy, že trvalá 8% inflace uvaluje velmi malé dodatečné náklady ve srovnání s trvalou 4% inflací. Tak jako tak se ekonomika přizpůsobí... Právděpodobně by měl být inflační cíl 8 nebo 10 %?“. A tak dále. A tak dále. Přičemž je jasné, že země s vysokou mírou inflace jsou většinou zeměmi, které nejsou příliš hospodářsky úspěšné. Stačí se podívat na situaci v Jižní Americe. A to ještě nebereme v potaz, že peněžní inflace vede k hospodářskému cyklu. Jeho vysvětlení by bylo nad rámec tohoto článku. Viz tedy jen jeden [ODKAZ](#).

(1) Sojka, M. *Dějiny ekonomických teorií*. Praha: JUDr. Karel Havlíček 2010, str. 433.

(2) McMaken, R. *No Surprise: Wall Street Wants to Raise the Target Inflation Rate above 2*

Percent: <https://mises.org/library/no-surprise-wall-street-wants-raise-target-inflation-rate-above-2-percent>.

(3) Tamtéž.

(4) Krugman, P. *Návrat ekonomické krize*. Praha: Vyšehrad 2009,

str. 68-70.

(5) Mises, L. v. Intervencionismus, kapitola III. Inflace a úvěrová expanze. Bawerk.eu, 2022.

(6) Bagus, Ph. Náš monetární systém favorizuje bohaté a škodí chudým: <https://www.bawerk.eu/clanky/texty-jinych-autoru/nas-monetarni-system-favorizuje-bohate-a-skodi-chudym.html>.

(7) Mises, L. v. Intervencionismus, kapitola III. Inflace a úvěrová expanze. Bawerk.eu, 2022.

(8) Čapka, Fr. Dějiny zemí Koruny české v datech. Praha: Nakladatelství Libri 2010, str. 754.

(9) Machačová, J. a Matějček, J. Nástin sociálního vývoje českých zemí 1781-1914. Praha: Nakladatelství Karolinum 2010, str. 50.

(10) Mises, L. v. Intervencionismus, kapitola II. Zásahy pomoci cenové kontroly. Bawerk.eu, 2022.

■ ■ ■ ■ ■ (1 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

